

Γνωστικό αντικείμενο και μαθησιακή διαδικασία στο μάθημα των Θρησκευτικών: επιμέρους στόχοι

Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση

Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2f9XofD>]

Οι επιμέρους στόχοι είναι οι εξής:

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το δικαίωμα στη διαφορά και το πόσο σημαντική είναι η συμβολή του καθενός μας, προκειμένου η ενότητα να γίνει πραγματικότητα στη ζωή μας. Να κατανοήσουν επίσης πόσο σημαντικό είναι οι άνθρωποι να εγκαταλείψουν το «εγώ» και να οδηγηθούν στο «εμείς», και πώς η χριστιανική αγάπη βιώνεται ως μια σχέση απελευθέρωσης από κάθε σκοπιμότητα και συναλλαγή[161].
- Να αντιληφθούν την αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο και τον κόσμο, καθώς επίσης ότι η Ορθοδοξία με τη διδασκαλία της για τον άνθρωπο ως πρόσωπο

προωθεί με μοναδικό τρόπο το σεβασμό της ανθρώπινης προσωπικότητας, αφού αναγνωρίζει τον άνθρωπο ως εικόνα Θεού, και αυτό από την άρρητη αγάπη του ίδιου του Θεού[162].



- Να τους γίνει κατανοητό, ότι η πορεία εξέλιξης του κόσμου, η οποία έχει φέρει τόσο κοντά τον ένα στον άλλο, η υποχρέωση διεξαγωγής διαλόγου με ανθρώπους άλλων θρησκευτικών πεποιθήσεων είναι για τους χριστιανούς επιτακτική. Ένας διάλογος, όμως, για να είναι ειλικρινής προϋποθέτει σεβασμό στην προσωπικότητα και την ελευθερία του συνομιλητή, καθώς επίσης ειλικρινή αγάπη, κατανόηση και αναγνώριση των εμπνεύσεων που ενυπάρχουν στις άλλες θρησκευτικές εμπειρίες[163]. Έτσι οι μαθητές θα απεγκλωβιστούν από φανατισμούς και μισαλλοδοξίες ενώ θα καλλιεργηθεί πνεύμα έμπρακτης αλληλεγγύης, ειρήνης και δικαιοσύνης, σεβασμού της θρησκευτικής ιδιαιτερότητας και συνύπαρξης με το «διαφορετικό».

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η χριστιανική θρησκεία θέλει όλοι οι πιστοί να είναι ενωμένοι και αγαπημένοι στην οικογένεια, στο σχολείο, στην κοινωνία αλλά και γενικότερα σε όλο τον κόσμο. Επίσης ότι ανάγκη του ανθρώπου των καιρών μας είναι κυρίως η συνύπαρξη με το άλλο και το όλο. Μπορεί κάθε ανθρώπινη ύπαρξη να είναι μοναδική, αλλά ο κάθε άνθρωπος μέσα στη μοναδικότητά του έχει δημιουργηθεί για να επικοινωνεί με τους άλλους[164].

- Να εκτιμήσουν την ανάγκη σεβασμού και προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς

και της πολιτισμικής κληρονομιάς του τόπου μας και γενικότερα της ανθρωπότητας. Εξάλλου η σχέση του ανθρώπου με την ετερότητα του κόσμου και της φύσης φανερώνει την ευθύνη του απέναντι στην υπόλοιπη δημιουργία[165]. Άλλωστε σκοπός και της Εκκλησίας δεν είναι μόνο να λυτρώσει τους έξω από αυτόν τον κόσμο ανθρώπους, αλλά και τον ίδιο τον κόσμο[166].

Για την υλοποίηση του σεναρίου γίνεται αξιοποίηση του εκπαιδευτικού λογισμικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που έχει παραχθεί και αφορά στα Θρησκευτικά Γ' και Δ' Δημοτικού. Οι μαθητές με την καθοδήγηση και την υποστήριξη του δασκάλου τους και χρησιμοποιώντας το εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου Η/Υ (Word, MS Power Point) & βιντεοπροβολέα αξιοποιούν το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού λογισμικού, προκειμένου να υλοποιηθούν οι διδακτικοί στόχοι. Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σεναρίου, στηρίζεται και στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο για τους λαούς της γης και τις πανανθρώπινες αξίες που τους ενώνουν, ενώ συμβάλλει στην τροποποίηση στάσεων και συμπεριφορών, στην καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ μαθητριών και μαθητών και στην καλλιέργεια ενός κλίματος αλληλοσεβασμού και αλληλοεκτίμησης.

Για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού σεναρίου χρειάζονται έξι διδακτικές ώρες. Ώρα έναρξης: Η έναρξη υλοποίησης αυτής της διδακτικής πρότασης - πρακτικής βασίζεται σε αναφορές που έχουν ήδη γίνει στην τάξη, στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος: μαθητές - μαθήτριες και δάσκαλος της τάξης έχουν συζητήσει για τα δικαιώματα των παιδιών, για τις ιεραποστολικές δράσεις της εκκλησίας, για διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις και φορείς, στα πλαίσια του μαθήματος της Μελέτης Περιβάλλοντος.

Συχνότητα: Σε συνεννόηση με τους μαθητές και τις μαθήτριες το Σχέδιο διδασκαλίας υλοποιείται σε έξι διδακτικές ώρες. Δίνεται έτσι η ευκαιρία στις ομάδες και στο δάσκαλο να αξιοποιήσουν και τις δυνατότητες που παρέχει στην τάξη η χρήση του εργαστηρίου Πληροφορικής (Διαδίκτυο - βιντεοπροβολέας - διαδραστικός πίνακας).

Τα παιδιά επισκέπτονται την ιστοσελίδα : www.msf.gr ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ. Αφού ενημερωθούν για τις δράσεις αυτής της ανθρωπιστικής οργάνωσης, καταγράφουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους σχετικά με το σημαντικό έργο που προσφέρει. Μετά την αρχική αφόρμηση, οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες των έξι (6) ατόμων, οι οποίες δημιουργούνται με την τεχνική του κοινωνιογράμματος. Ας σημειωθεί ότι μέσα από την εργασία σε ομάδες οι μαθητές μαθαίνουν να επικοινωνούν, να διαπραγματεύονται τις ιδέες τους, να επιχειρηματολογούν για τις απόψεις τους, να εκφράζουν τυχόν απορίες, να χτίζουν τη γνώση μέσω της

αλληλεπίδρασης με τα άλλα μέλη της ομάδας, να συνεργάζονται για τον κοινό σκοπό. Μέσα στο νέο αυτό μαθησιακό περιβάλλον, οι ρόλοι εκπαιδευτικού και μαθητών, αλλάζουν και στα πλαίσια της διαθεματικής αξιοποίησης του σεναρίου υλοποιούνται από τις τρεις ομάδες της τάξης, οι εξής δραστηριότητες:

Δραστηριότητα 1η: Ομάδα Α´

Οι μαθητές, καλούνται να αξιοποιήσουν το εκπαιδευτικό λογισμικό για τα Θρησκευτικά Γ´ & Δ´ τάξεων του Δημοτικού. Αφού διαβάσουν το πρόσθετο υλικό που αναφέρεται στον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο και στη Μέριμνα της Εξωτερικής Ιεραποστολής, τα παιδιά καλούνται να επισκεφτούν την ιστοσελίδα της Εξωτερικής Ιεραποστολής της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδας και να γράψουν ένα γράμμα σ' ένα συνομήλικό τους που ζει π.χ. στην Αφρική και η χώρα του αντιμετωπίζει προβλήματα έλλειψης τροφής ή νερού ή υποφέρει από κάποια φυσική καταστροφή. Συντάσσουν γράμματα τόσο σε ηλεκτρονική μορφή όσο και σε απλή μορφή, τα οποία στέλνουν σε παιδιά ή σε ανθρωπιστικές οργανώσεις που ασχολούνται με τα δικαιώματα των παιδιών. Με τον τρόπο αυτό επικοινωνούν και μοιράζονται σκέψεις και συναισθήματα.

(συνεχίζεται)

[161] Α. Νικολαΐδη, Προβληματισμοί χριστιανικού ήθους (Αθήνα: Εκτύπωση Σ. Αθανασόπουλος-Σ. Παπαδάμης και Σια Ε.Ε, 2000) σελ. 177.

[162] Α. Μελισσάρη, «Η Ορθοδοξία και η κατάφαση του ανθρώπινου προσώπου», σελ. 59-112, στο Η Ορθοδοξία ως Πολιτισμικό επίτευγμα και τα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου, Τόμ. Β´, Η Ορθοδοξία απέναντι σε θέματα της εποχής μας (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2002) σελ.59.

[163] Α. Γιαννουλάτου, «Θεολογική κατανόηση των άλλων θρησκειών», στο Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία (Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας, 2005) σσ.169-206, εδώ 205.

[164] Κ. Ware, Ο ορθόδοξος δρόμος, ελλ. μτφ. Μ. Πάσχου, (Αθήνα: Εκδόσεις Επτάλοφος, 1984) σελ.62.

[165] Σ. Γιαγκάζογλου, «Ο διάλογος θεολογίας και πολιτισμού βασική συνιστώσα της σύγχρονης θρησκευτικής αγωγής και παιδείας», στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.gr/lessons/.../dialogos_dialogos_theologias_politismou.doc (ημερομηνία ανάκτησης 20/08/12).

[166] Γ. Φλωρόφσκυ, Χριστιανισμός και Πολιτισμός, ελλ. μτφ. Ν. Πουρναρά, (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 2000) σελ.123.

<http://bit.ly/2fyBYt6>